

Leerlingen worden digitaal op de voet gevolgd

Informatie communicatie + contact

Met steeds meer leerlingen op het groene vmbo die brede zorg nodig hebben, is goede en efficiënte communicatie met en over die leerlingen van belang. Verschillende scholen werken met leerlingvolgsystemen. Eén daarvan is het Leerling Informatie Systeem, het LIS. Op het AOC Limburg is het al geïntroduceerd.

Goed contact, goede communicatie, is een vereiste om de zorgleerling op zijn plek te laten voelen en vroegtijdig schoolverlaten, waarop meer kans is bij deze kinderen, te voorkomen. Dat is bekend. 'De groep die ongediplomeerd of met alleen een vmbo-diploma het onderwijs verlaat is te groot', zo is te lezen in het rapport 'Beroepswijs beroepsonderwijs' (najaar 2004). Het ministerie van OCW wijdt zelfs een speciale website (www.voortijdschoolverlaten.nl) aan het probleem van te weinig jongeren met startkwalificatie. Dit probleem kun je onder andere aanpakken door

de inhoud of de vorm van het onderwijs aan te passen. En tevens dus door een goed contact over en met de leerling. Een ondersteunend middel hierbij is dossiervorming.

Centraal

Een instelling waar dit gebeurt is het AOC Limburg. Hier is zorgcoördinator Wim Hendriks, tevens lid van de landelijke implementatiewerkgroep applicaties Livelink, de trekker van het Leerling Informatie Systeem. In Limburg wordt het digitale volgsysteem momenteel actief gebruikt. Op

een paar andere locaties, waaronder AOC Oost, heeft Hendriks inmiddels demonstraties gegeven en zijn plannen voor spoedige toepassing. Hij zegt over de brede zorgleerlingen: "Als je voor hen niet iets speciaals doet, wordt het risico van uitval groter. Volg je zo'n leerling goed en signaleer je problemen, dan is er een kans dat hij het redt. Communicatie is het sleutelwoord. Elke miscommunicatie betekent een groter risico op uitval van de leerling. Een systeem dat de gegevens centraal houdt, kan dat voorkomen."

leerlingen. “Basiskennis van Livelink maakt het werken met het LIS een stuk eenvoudiger.”

Dat het een webbased systeem is, geeft tevens een nadeel weer: als de internetverbinding eruit ligt kun je er niet in. “In de toekomst zal de server onafhankelijk van overig internetverkeer zijn. Een ander minpunt noemt Hendriks dat de vormgeving in Livelink nog niet zo gelikt is als binnen Windows: “Maar dat is een kwestie van tijd!”

Wim Hendriks heeft inhoudelijke input geleverd aan de ontwikkelaars van het webbased leerlingeninformatiesysteem. Bijvoorbeeld het idee van een zorgdossier, naast de mogelijkheid om de dagelijkse gang van zaken bij te houden. Op deze manier ontwikkelt het volgsysteem zich nog. Het heeft bovendien uitgroeimogelijkheden naar het portfolio en andere Livelink-onderdelen.

Informatiebron

Het Leerling Informatie Systeem is een Livelink-applicatie en dus onderdeel van het intranet van de instelling. Het is de centrale vindplaats van alle informatie rondom een leerling. De leerlingendossiers zijn in te richten in een mapstructuur naar eigen ontwerp. Er zijn overzichten in tabellen en diagrammen te maken en te raadplegen, bijvoorbeeld van absenties per groep, per mentor en naar reden.

De database kan worden gevuld met allerlei data: pasfoto, aannamegegevens, brieven, documenten, afwezigheid/te laat-registratie en cijfers. Wim Hendriks: “De cijfers in puntboek worden elke nacht gekoppeld aan het LIS en geactualiseerd. Dat geeft leerlingen de mogelijkheid thuis met hun ouders de laatste cijfers te bekijken.”

Er is een leerlingvolgkaart met individuele leerroutes en begeleidingstrajecten. Met intelligentiegegevens, schoolvorderingen, taakgerichtheid, eventuele stoornissen, sociaal-emotionele ontwikkeling en meer. “Deze kaart moet nu in Roermond gaan uitgroeien”, zegt Hendriks. “Volgend jaar gaan we stapsgewijs verder met de uitbouw van deze kaart. Op den duur wordt het papieren dossier heel klein.” Naast de volgkaart hanteert het aoc ook de signaleringskaart. Alle vakdocenten vullen die kaart in als ze een signaal willen afgeven over een pro-

bleem met een bepaalde leerling. Wanneer ook de andere docenten de kaart over de betreffende leerling in het LIS invullen, kan de mentor in één oogopslag zien waar de pijn zit. “Hij moet sowieso elke dag even het LIS opstarten. Wanneer er een gespreksnotitie van een docent met een leerling uit zijn mentorgroepje is toegevoegd, ziet hij als hij het LIS opent meteen een signaalknop: ‘er is een bericht voor u.’”

Groei

In feite registreer je in het LIS de dagelijkse deelname aan het onderwijsproces. “Al bij aanneming voer je de basiscompetenties en de sociaal emotionele gegevens in. Veel leerlingen komen met een heel dossier binnen, bijvoorbeeld dyslectische leerlingen of kinderen met een sociaal emotionele stoornis. In de loop van het jaar houd je de ‘groei’ van de leerlingen bij.”

Kortom, het systeem verschaft snel inzicht in wat een leerling kan, wat zijn problemen zijn en hoe die zich ontwikkelen. En kan een bijdrage leveren aan het individualiseren van het onderwijsaanbod en competentiegericht leren.

In eerste aanleg is het LIS vooral interessant voor wat grotere vmbo-scholen met zorgleerlingen. Maar ook wat betreft het signaleren van problemen of zorgen bij ‘gewone’ leerlingen heeft het een functie. Verder is het eveneens bij de communicatie met en individuele benadering van de mbo-leerlingen een bruikbaar instrument. “Ik krijg als zorgcoördinator ook van mbo-docenten vragen over de aanpak van ingestroomde vmbo-leerlingen”, zegt Hendriks. “Want die instroom is vaak moeizaam.”

Even nazien

Voor wie is het LIS – en het dagelijkse wel en wee van de leerling – toeganke-lijk? In principe voor alle betrokkenen rondom de individuele leerling. Medewerkers, docenten, administratie, directie, mentor, counselor, decaan, orthopedagoog. De leerplichtambtenaar kan de verzuimstaten bekijken. En het zorgadviesteam gebruikt het LIS als bron. Wim Hendriks: “Even een gespreksnotitie opzoeken, acties opzetten. Dat is vooral voor grote

▲ **Zorgcoördinator en LIS-man Wim Hendriks: “Toen ik op vakantie was op Gran Canaria heb ik het geprobeerd, en het werkte. Een kick.”**

Livelink-applicatie

Het Leerling Informatie Systeem onderscheidt zich omdat het web-based is. Alle informatie rondom een leerling wordt centraal verzameld, is actueel en via internet overal bereikbaar. “Dat is het grote voordeel ten opzichte van andere volgsystemen, want er zijn er meer goede”, zegt Hendriks. “De docent kan op elk moment, op elke plek, gegevens inzien of invoeren. Een tweede voordeel noemt hij de krachtige database binnen Livelink, die alle bestandsvormen en informatie kan bevatten, van pdf en gescande documenten tot Excel, over duizenden

FOTO: STUDIO ANDRÉ RUIJROK

▲ *Als je voor zorgleerlingen niet iets speciaals doet, wordt het risico van uitval groter; volg je zo'n leerling goed en signaleer je problemen, dan is er een kans dat hij het redt*

instellingen handig. Conclusies van gesprekken die op school zijn gehouden tussen bureau jeugdzorg en leerlingen kunnen – mits de privacy het toelaat – in het LIS. Even checken of en wanneer er gesprekken zijn geweest? Je vindt het terug in het LIS.” Maar als zoveel mensen in het LIS neuzen, hoe zit het dan met die privacy van de leerling? Hendriks: “Niet elke gebruiker heeft toegang tot alle gegevens. In Roermond zijn alle vmbo-docenten mentor en counselor. Je gaat uit van de beroepsethiek; dat iedereen prudent met leerlinginformatie omgaat volgens het privacyreglement.”

Voor de zorgcoördinator is het werken met het LIS erg prettig, vindt Wim Hendriks. “Stel een ouder belt 's avonds over een gebeurtenis van die dag. Dan kun je meteen even in het LIS kijken hoe en wat.” Hij vertelt dat je elkaar in de praktijk natuurlijk wel aanklapt over een leerling. “En dan zeg ik altijd: ‘Zet het meteen even kort in het LIS.’ Dat voorkomt vergeten en je hoeft niet tussendoor in de gang in te gaan op problemen.” Het is de bedoeling dat het LIS ook

openstaat voor de leerling, die zijn eigen gegevens kan inzien. Hendriks: “In het nieuwe schooljaar krijgen onze leerlingen toegang. Daar moet je van tevoren goed over nadenken en afspraken over maken. Het systeem is nog vers. Er blijft trouwens altijd een map ‘vertrouwelijk’ die alleen toegankelijk is voor mentor en zorgcoördinator.”

Middel, geen doel

Wim Hendriks benadrukt dat het Leerling Informatie Systeem een middel is, geen doel. “In de eerste plaats moet je weten hoe je als school denkt over leerlingenzorg. Hoe je leerlingen benadert. Signaleren, diagnoses en handelingsafspraken maken. Hiermee creëer je meer kansen voor leerlingen, die je met wat specifieke handvatten binnenboord kunt houden. Het gaat om de manier waarop je naar leerlingen kijkt. Het LIS biedt een structuur. Bijvoorbeeld van de vastgelegde afspraken over de benadering van leerlingen. Informatie over een leerling kan wegebben. Met het LIS is iedereen op

de hoogte, bijvoorbeeld van die leerling die een time-out kaart gebruikt en af en toe uit de klas mag. In het LIS kan de docent nazien dat dit is omdat deze leerling een autismestoornis heeft.”

Wim Hendriks is optimistisch over het effect van het gebruik van het LIS. “Wanneer het hele team het stap voor stap steeds meer gaat gebruiken, voorkom je tijd- en informatieverlies en miscommunicatie rond leerlingen.”

Marleen Schepers

Vragen of meer informatie over het LIS? Neem dan contact op met Wim Hendriks: w.hendriks@aoclimburg.nl